

שיאריהת ישראל

דברי תורה וסיפורים מרבינו

הרה"ק רבי ישראל דוב בער מזוילעדניק וצוק"ל

יד"ל ע"י מוסדות 'שאריהת ישראל' וזוילעדניק בעיר קאראסטין אוקריינא

גיליון צ"ה
פרשת תולדות
תשפ"ד

אור התפילה

ליקוטים מדברי רבינו בעניני עבודת התפילה

עבר עבירה ושנה – הותרה לו, הותרה לו סלקא דעתך, אלא אימא נעשה לו כהיתר (יומא פו:), והנה יש וטעים ומורים היתר לעצמם מפירוש הגמרא זו, ואומרים שכשעבר עבירה רק שאחר כך שונה פירוש שלומד, וזהו 'ושנה', הגם שהוא בלי קדימת התשובה וההכנעה מכל מקום 'הותרה לו', וזהו שהגמרא מוכיחה אותם נגד פניהם ואומרת 'הותרה לו סלקא דעתך', פירוש, אם הוא ברוב גדלותו מהלימוד, או מדמה שהותרה לו לגמרי, אלא אימא פירוש כשאינו כל כך בגדלות לפעמים אז סובר שנעשה לו כהיתר לכל הפחות.

אבל כאמת הפירוש בגמרא 'עבר עבירה' שכבר עבר העבירה ועשה תשובה גמורה ע"ז בלב נשבר וחרטה והכנעה אמיתית במד נפשו על עוצם ריחוקו מאור פני מלך, ואחר גודל המרירות יושב ללמוד בגודל הכנעה – אז הותרה לו, וזהו 'הותרה לו סלקא דעתך', היינו אם לימודו הוא בדעת גדולה ושלמה אז הותרה לו ממש, 'אלא אימא' פירוש שאינו לומד בדעת גדולה כל כך, מכל מקום 'נעשה לו כהיתר'.

(עמוד פב)

אור הפרשה

דברי תורה מרבינו בתוספת ביאור בסוגריים מדובעות

'ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה' (בראשית כה כז)

הפירוש הוא, מפני מה יודע היצר הרע לצוד את האדם, מפני שהוא 'איש שדה' – איש הפקר, שאינו מסוכב בשום חומה, לא אמונה ולא בטחון ולא אמונת צדיקים, ויעקב איש תם, מפני מה הוא תם שאין היצר הרע שולט בו, מפני שהוא 'יושב אהלים', שהוא מסוכב בכמה חומות, בטחון ואמונת ה' ואמונת צדיקים וכיוצא בזה, וד"ל.

(עמוד סו)

'גשה נא ושקה לי בני' (בראשית כו כו)

יש לומר לשון 'משיקין מים' (ביצה יח:), לשון התחברות, כי יצחק הוא מידת גבורה (זוהר ח"א צ:), והיה רוצה שיתחבר אליו מדת יעקב – תפארת (זוהר שם קנז:), וד"ל.

(עמוד רלז)

זמני כניסת ויציאת השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
3:57	4:33	3:53	4:18	4:18	4:04	כניסת השבת
5:09	5:45	5:03	5:26	5:18	5:17	יציאת השבת
5:27	6:03	5:19	5:47	5:51	5:55	רבינו תם

אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

ממחק

- אסור להשחיז את הסכין בשבת, דדומה לממחק.
- אסור לשחק בפלסטלינה לסוגיה משום איסור ממרח, לפי שמשווה את פני החומר ומחליקו.
- אסור למרוח על הידיים משחת וזלין וכדו' למנוע יובש ולעדם את הבשר משום איסור ממרח, אבל מותר לסוך את הידיים או הגוף בשמן נוזלי, והיינו דווקא במקום שרגלים לסוך אף שלא לצורך רפואה.
- מותר להחליק אוכלין בשבת, ואין בזה משום ממחק לפי שאפשר לאוכלו ללא ההחלקה, ומכל מקום המחמיר בזה תבוא עליו ברכה.
- מותר למרוח חמאה וכדו' על לחם ללא שום פקפוק.
- יש להעדיף להשתמש בשבת בפקקי אוזניים מספוג, לפי שפקקי שעווה מסיליקון או שעווה אסורים בשימוש בשבת לרוב הפוסקים משום ממרח.

פסקי ההלכות אינם אלא לעורר את לב המעיין

אור העבודה

פנינים מרכיני בעניני דרכי עבודת ה'

'אורריך ארור ומכרכיך ברוך' (בראשית כז כט)

וברש"י: ובבלעם הוא אומר 'מכרכיך ברוך ואורריך ארור', הצדיקים תחילתם יסורים וסופן שלווה וכו'. שבעבודת השי"ת צריך תחילתו ייסורים וסופן שלווה כמאמר רבותינו ז"ל, אשר לכן מקודם הבעש"ט ז"ל היה אופן העבודה על ידי סיגופים ביותר, מפני שבכלל היה מאיר מבחינת התיקון דתוהו ביותר, ועל ידי גילוי נשמת הבעש"ט ז"ל התחילה ההארה להאיר מבחינת התיקון ביותר, ולא נצרך לסיגופים כל כך, והעבודה באופן אחר נעלה בהמשכת חסדים יותר, אבל עם כל זה גם עתה בכלל צריך להיות מתחילה קבלת ייסורים וסיגופים קצת כנ"ל, ואחר כך יוכל להיות גילוי הברור שעל ידי התיקון, שיכול להיות איזה הארה מבחינת התיקון עצמו, וד"ל.

(עמוד קכג)

יומא דהילולא

- יום שבת קודש ה' כסלו – הגה"ק ר' שמואל אליעזר ב"ר יהודה איידלס המהרש"א זצ"ל
- יום א' ו' כסלו – הרה"ק ר' אליעזר מגראדז'סק בהרה"ק ר' אברהם חיים מפלאנטש זצ"ל
- יום ב' ז' כסלו – הרה"ק ר' ארון מקראקא בהרה"ק ר' קלונימוס קלמן זצ"ל
- יום ג' ח' כסלו – הרה"ק ר' אהרן מטשערנוביל בהרה"ק ר' מרדכי זצ"ל
- יום ד' ט' כסלו – הרה"ק ר' דובער בהרה"ק ר' שניאור זלמן מליובאוויטש זצ"ל
- הרה"ק ר' משה מסלאוויטא בהרה"ק ר' פנחס מקוריץ זצ"ל
- יום ה' י' כסלו – הרה"ק ר' פנחס מנחם מפילץ ב"ר בנימין אליעזר שפתי צדיק זצ"ל
- הרה"ק ר' מנחם נחום מהוסיאטין בהרה"ק ר' שלום יוסף זצ"ל
- יום ו' י"א כסלו – הרה"ק ר' יצחק מסדיגורא רימינוב בהרה"ק ר' ישראל מסדיגורא זצ"ל
- הרה"ק ר' שלמה מטיטשילניק בהרה"ק ר' משה זצ"ל

אור הצדיקים

א מעשה פאר מלכה

כראוי, ועל כך אני טוען שתי טענות: האחת - אינה נמצא הדין הזה שאם העבד עצל שיסבלו בשל כך אשתו ובניו ותהיה רשות לאדוניו להפסיד את מזונותיהם, שהרי אינם אשמים בזה כלל?! והטענה השנייה - הלא אם העבד אינו עובד כראוי זו אשמת האדון, שהרי הוא העמיד לכל עבד את יצרו הרע המסיתו ומפתהו תמיד לבל יעבוד את אדונו כדבעי. אם כן, זו מניעה מצד האדון ולא העבד, ולכן מדוע יסבלו נשיהם, בניהם ובנותיהם?!

אדרבה רבותי, מוכן אני להישבע בנקיטת חפץ שאני יודע בכירור שאם לא היה האדון מעמיד את היצר הרע המסית, אז בוודאי כל יהודי היה עובדו בשלמות! והן יכול המקטרג מצד הנתבע שהשם יתברך יודע אשר לא כן הדבר ועל כן אינו רוצה להישבע הנתבע וייפטר, ואם לא רוצה להישבע או שאינו יכול להישבע, עליכם לפסוק כי מתוך שאינו יכול להישבע משלם או שהתובע ישבע וייטול". הסבא סיים את דבריו. הדיינים עיינו מעט בדין ואילו הסבא עמד בצד והחריש.

אחרי כמה רגעים קמה כל העדה וקראו יחד שלוש פעמים: "הדין עם רבי לייב בן רחל שהשם יתברך מחויב בכל אופן שהוא לפרנס את נשי ישראל עם בניהם ובנותיהם, וכשם שהסכים בית דין של מטה, כן יסכים בית דין של מעלה". הסבא ציווה על משמשו להביא יין שרף עם לעקאך, וכולם אכלו ושתו 'לחיים' בשמחה רבה. לפנות ערב נסעו כל עשרת הצדיקים, כל איש לעירו.

כעבור חמישה ימים פרסמו כל העיתונים כי ממדינת סיביר החלו להוביל למדינת רוסיה אלפי כורים חייטים וכל מיני דגן כי שם היו התבואות לרוב ובזול, אלא שלא היו להם דרכים להובילם לרוסיה, ועתה מצאו לפתע דרכים. תכף ומיד היה הכול ובזול כי הסוחרים מיהרו למכור את תבואתם טרם שיבואו התבואות מסיביר, וכאשר הגיעו התבואות נעשה שובע גדול בכל הארץ.

השם יתברך גוזר על הרעב להשחיתם חס ושלוש?! כיוון שהקב"ה נתן לנו את התורה מחויב גם הוא לקיימה, כפי שמוכח בתורה בעל פה.

וכיוון שכתוב בתורה 'כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם', פירוש שעם ישראל הם עבדיו לעולמי עד. כידוע שיש לכל בני ישראל משפט של עבד עברי. וכתוב במכילתא של פרשת משפטים והובאה הברייתא גם במסכת קידושין: 'תנו רבנן, ויצא מעמך הוא ובניו עמו. אמר רבי שמעון אם הוא נמכר, בניו ובנותיו מי נמכרים?! מכאן שרבו חייב במזונות בניו. כיוצא בדבר אתה אומר אם בעל אישה הוא ויצאה אשתו עמו. אמר רבי שמעון, אם הוא נמכר אשתו מי נמכרת?! מכאן שרבו חייב במזונות אשתו', עד כאן.

ממדינת סיביר החלו להוביל למדינת רוסיה אלפי כורים חייטים וכל מיני דגן

"ועתה", הגביה הסבא את קולו, "טוען אני בשם נשי ישראל, בניהם ובנותיהם, איך יכול השם יתברך לעשות תורתו פלסתר חס ושלוש?! ממאי נפשך - או שייתן מזונות לנשיהם, בניהם ובנותיהם או שימחוק מן התורה הקדושה את עשר התיבות הללו, שלא יהיו נכתבות לחינם, והן 'הוא ובניו עמו' ו'אם בעל אישה הוא ויצאה אשתו עמו'".

"אמנם ידעתי שהמקטרג יטען מצד השם יתברך שהעבדים אינם עובדים

בשנה השלישית לשבתו של הסבא משפולי על כס הרבנות בעירו הייתה שנת רעב גדולה, והיהודים סבלו ממנה במיוחד. הסבא משפולי דאג במשך כל השנים למחסורם של כל מעוטי היכולת, ובאותה שנה נבצר ממנו הדבר. צעקת אלפי עניים ובמיוחד נשים וטף הגיעה לאוזניו ושללה את מנוחת נפשו.

מפאת צערן אכל במשך חודשים רבים רק לחם ושתה תה. הרעב התפשט ברוסיה ותקף את כל היהודים. רבנים רבים כתבו מכתבים לסבא הקדוש, ואמרו כי הוא מלומד בניסים כמו נחום איש גמזו, ולכן עליו להרעיש עולמות כדי לבטל את הגזירה.

הסבא כתב מכתבים לעשרת גדולי הדור שיבואו מיד לשפולי, וכשהגיעו הושיבם מסביב לשולחן ואמר: "דעו רבותי שיש לי דין תורה עם הקדוש ברוך הוא, ואני ממנה אתכם לדיינים! על פי דין התובע הולך למקום הנתבע, אבל מכיוון שאין אתר פנוי מאלוקותו יתברך, ובפרט כאן שיש עשרה שהשכינה בוודאי שורה עליהם, על כן יוכל להתקיים כאן דין התורה".

הסבא ציווה על משמשו שיכריז: "בציווי העדה הקדושה שנמצאת כאן, הנני מכריז שהרב ר' לייב בן רחל תובע את השם יתברך לדין תורה בחדר הזה בעוד שלושה ימים!". במשך שלושת הימים ישבה העדה הקדושה בתענית והתפללה במניין, ולא הייתה רשות לאיש להיכנס פניהם, פרט לשמש שדאג להצטרותם. כאשר נכנס השמש לבו נמס מקול תפילתם ובכיים של הקדושים. ביום הרביעי לאחר התפילה נכנס השמש, סידר כיסאות לכל הצדיקים וכולם ישבו מעוטפים בטלית ותפילין. היה זה מחזה מרהיב. הסבא ציווה על השמש להכריז שדין התורה מתחיל. לאחר מכן פתח ואמר: "בשם כל הנשים והילדים של יהודי ארץ רוסיה הנני תובע את השם יתברך לדין תורה! מדוע

אור השועות

סיפורי ישועות ומופתים מרכינו

✽ 'דער וואס וועט נאר אנכאפן מיין קלאמקע וועט געהאלפן ווערן' ✽

[מ' שרק יגע בידית דלתי יושען]

התפלל שחרית ואחר התפילה נטל את ידיו לסעודת השבת, אולם גם בפעם הזו לא היה יכול לאכול ונתן לכלב את החלה.

וכן היה בסעודה השלישית, לא היה יכול לאכול ונתן את החלה לכלב, וכך התיידד היהודי עם הכלב והיה הכלב נכרך אחריו כמו אל בעליו.

הערב רד, והיהודי הבחין כי אין איש בבית חוץ מהגוי הזקן, והחליט לנצל את ההזדמנות ולהימלט על נפשו, יצא החסיד מהבית וניגש אל האורווה, הוציא את סוסו ועגלתו ויצא לכיון שהיה נראה לו כנכון, אך כשהתחיל לנסוע החל הכלב לרוץ אחריו.

כעבור כמה פרסאות ראה לתדהמתו את שלושת האחים הגויים נוסעים לקראתו... הם הבחינו בו ואמרו לו שלא יעז לחשוב כי הוא יצליח לברוח מהם, כי עומדים הם להורגו ברגע זה.

אולם אך ניגשו לבוא לעברו, קפץ עליהם הכלב כחיית טרף רעבה, נעץ בהם את שיניו החדות ושיסע אותם אחד אחד.

ראה החסיד את נפלאות הבורא יתברך אשר עשה עימו, בירך ברכת הגומל והמשיך בנסיעתו, כשכל הדרך רץ הכלב לקראתו ומראה לו את הכיוון הנכון, עד שהגיע לדרך המלך, או אז הבחין כי חל שינוי בכלב, מרגע לרגע נחלש כוחו עד כי עצר תחת עץ עבות ונפח את נפשו.

כעבור שעה קלה הגיע החסיד לווילעדניק, וסיפר לו את כל המוצאות אותו ואת נס הצלתו. רבינו האזין לו בקשב רב, ואמר לו: 'לשם מה היית צריך לתת לכלב גם את החלה של הסעודה השלישית, לא היה די בשתי החלות הראשונות?'

'עתה לך וקנה חתיכת בד לתכריכים, עטוף בה את הכלב וקבור אותו במקום שמת. ודע לך כי לא היה זה כלב סתם, אלא נשמה מגולגלת היה.'

אחד מחסידיו של רבינו יצא פעם לדרכו אל רבינו, הנסיעה נמשכה גם ביום שישי אחת חצות היום, והנה לפנות ערב נרדם האיש והסוס סטה מן הדרך ותעה בתוך יער עבות.

כשהתעורר ראה שהלילה ירד ושבת באה לעולם, והנה הוא בתוך יער שאינו מוכר. לשמחתו הבחין בבית שבקע ממנו אור, פנה אל הבית וראה שם גוי שיושב בדד. ביקש ממנו היהודי רשות לשבות בביתו, ובעל הבית ניא את לו.

מיד נעמד החסיד לתפילת קבלת שבת, וכשסיים את תפילתו חשב לערוך את סעודת השבת ולבצוע את החלות שהביע עמו, אולם באותו רגע נכנסו אל הבית שלושת בניו של הזקן, ושאלו את אביהם מה טיבו של יהודי זה, ומה עושה הוא בביתם.

סיפר להם הזקן את סיפורו של היהודי, כי תעה בדרך וניאות לבקשתו לאפשר לו לשבות בביתו. החלו הצעירים להתלחש בינם לבין עצמם, אך הדברים הגיעו לאזניו של החסיד, והבין כי חפצים הם להורגו וליטול את עגלתו ורכושו.

פרץ החסיד בבכי מר, והתחנן בפניהם שיניחוהו לנפשו עד אחר יום השבת, כי חפץ הוא לומר ווידוי לפני מיתתו ובשבת אין הוא יכול להתוודות. הסכימו הגויים לבקשתו כי ידעו שהוא נמצא ברשותם ואין לו סיכוי להימלט.

הגויים התיישבו לאכול ולשתות, וקודם לכתם לישון הכניסו לחדרו כלב גדול ומטיל אימה שישמור עליו לבל יצא מן החדר.

ניסה החסיד לפתוח בסעודת השבת, אבל אפי' כזית לא היה יכול לבלוע, לכן נתן את פרוסת החלה לכלב. הוא לא היה יכול לעצום עין במשך כל הלילה מרוב פחד, ובמשך כל הלילה אמר תהלים.

השכם בבוקר יצאו הגויים הצעירים לעבודתם, ופקדו שוב על הכלב שלא יתנו לו לצאת מן החדר. היהודי

מי שיש כאמתחתו דברי תורה, סיפורים או עובדות מרכינו הק', נשמח אם ישלחם אלינו y0527173945@gmail.com